

อย่าบังแดด

โซลาร์เซลล์มาแล้ว

หากไม่ใช่ปัญหาราคาและเทคโนโลยี
เหตุใดโซลาร์เซลล์ไม่เกิดในเมืองไทย

- พิณลักษณ์ ภักดีเจริญ
กรุงเทพฯธุรกิจ

“**ก**ีเยอร์มันมีการศึกษาว่า แสงแดดที่ส่องในเวลา 8 นาที สามารถให้พลังงานมนุษย์ทั้งโลกใช้ได้ทั้งปี เรื่องนี้เป็นความจริง แต่อยู่ที่ปัญญาในการใช้ ในอดีตเราเปลี่ยนน้ำทะเลเป็นน้ำดื่มไม่ได้ แต่ตอนนี้ทำได้แล้ว ณ วันนี้เราใช้โซลาร์เซลล์ราคาถูกลงได้แล้ว” **ประสาธน์ มีแต่ิม** ผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน กรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านบริการสาธารณะ คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน (คอบช.) กล่าวบนเวทีเสวนา **อย่าบังแดด** ในงานมหกรรมสมุนไพรและอาหาร ครั้งที่ 3

เพื่อชี้ให้เห็นว่า คุณประโยชน์ของแสงแดดมีมหาศาล

ว่ากันว่า มีการพยายามผลักดันให้มีการใช้โซลาร์เซลล์ในเมืองไทยอย่างต่อเนื่อง แต่รัฐไม่ขานรับอย่างเป็นทางการ จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ประชาชนก็ควรจะรู้ว่า ณ วันนี้ การติดตั้งโซลาร์เซลล์ไม่ใช่เรื่องยาก และแผ่นโซลาร์เซลล์ก็ไม่ได้มีราคาแพงเหมือนเมื่อก่อน

แล้วเหตุใด รัฐไม่เปิดไฟเขียว ?

- 1 -

มีคนมากมายในประเทศนี้ที่อยากใช้โซลาร์เซลล์ แต่ติดปัญหาที่รัฐไม่อนุญาตให้มีการใช้ ในราคาที่สมเหตุสมผล หากจะเชื่อมกับระบบไฟฟ้าที่มีอยู่ ประชาชนไม่มีสิทธิขายไฟฟ้าที่เหลือจากโซลาร์เซลล์ให้ส่วนกลาง

“อเมริกาเกิดกันเรื่องนี้ โซลาร์เซลล์กำลังเทือกจากจีน จึงส่งมาที่ประเทศไทย และการแข่งขันทำให้ราคาลดลงมาก ตอนนี้เป็นโอกาสซึ่งทางโรงเรียนของเรา ก็ติดตั้งโซลาร์เซลล์จากค่าไฟฟ้าเดือนละเจ็ดพันบาท เหลือแค่สี่สิบบาท”

ท่านพระครูวิมลปัญญาคุณ เจ้าอาวาสวัดป่าศรีแสงธรรม จ.อุบลราชธานี ผู้ก่อตั้งโรงเรียนศรีแสงธรรม โรงเรียนกินแดด กล่าวนอกจากก่อตั้งโรงเรียนกินแดด

ท่านพระครูยังประดิษฐ์อุปกรณ์เครื่องใช้จากโซลาร์เซลล์หลายชิ้น เปิดคอร์สสอนเรื่องโซลาร์เซลล์แก่ประชาชนทั่วไป และติดตั้งโซลาร์เซลล์ให้โรงพยาบาลที่ขอให้ช่วยเหลือ รวมถึงศึกษาดูงานเรื่องนี้ในหลายประเทศ สิ่งที่ท่านทำ จึงเป็นการใช้องค์ความรู้ นวัตกรรม และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ผสมรวมกัน

แม้โรงเรียนในอุบลราชธานีจะอยู่ห่างไกลจากเมืองหลวง แต่ไม่ได้ไกลรัศมีแสงอาทิตย์ จึงสามารถใช้ประโยชน์จากแดดได้เหมือนหลายประเทศในโลกนี้

“อุบลราชธานีอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร เราก็นำแสงแดดมาใช้ได้ เราใช้ความเข้มของแสงแดดในการให้พลังงาน ถ้าโซลาร์เซลล์ร้อนจัดจะไม่ค่อยให้พลังงาน ทางยุโรปก็ใช้โซลาร์เซลล์เยอะ เมืองไทยก็น่าจะนำมาใช้ ตอนนีเทคโนโลยี และระบบการติดตั้งรองรับได้แล้ว มีประสิทธิภาพมากขึ้นและราคาลดลง”

หลายสิบปีที่ผ่านมา ท่านพระครูได้ทดลองใช้อุปกรณ์หลายแบบติดตั้งโซลาร์เซลล์ เพื่อใช้พลังงานไฟฟ้า

“ระบบผลิตตอนนี้ก็เข้าถึงได้ง่ายๆ เป็นเทคโนโลยีชาวบ้าน ใช้แสงแดดแก้ไขปัญหายังมีการใช้แพร่หลาย ก็จะเกิดการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะแผ่นโซลาร์เซลล์และระบบ อาตมาได้ข่าวว่ากำลังจะมีเทคโนโลยีผลิตแบตเตอรี่ในประเทศไทย และตอนนี้ทางบริษัทเทสลาจะติดตั้งเครื่องรถไฟฟ้า ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในเรื่องนี้ ก็เลยคิดว่าเป็นโอกาสอันดีของโซลาร์เซลล์”

- 2 -

แล้วเหตุใดโซลาร์เซลล์ไม่สามารถ
แพร่หลายในเมืองไทย

จากข้อมูลการศึกษาวิจัย พบว่าการติดตั้ง
โซลาร์เซลล์ 3 กิโลวัตต์ เพียงพอสำหรับบ้านที่
ใช้ไฟฟ้าเดือนละสองพันกว่าบาท แม้จะลงทุน
ติดตั้งโซลาร์เซลล์แสนกว่าๆ แต่ทำไม่ไม่สามารถ
ทำได้

อาจารย์ประสาธ บอกรว่า เนื่องจากทางการ
ไฟฟ้าบังคับให้ติดอุปกรณ์ตัวหนึ่ง เพื่อไม่ให้
ไฟไหลออก ต้องใช้เงินกว่าสองแสนบาท

“ตอนนี้โลกไปถึงไหนแล้ว เมืองไทยยังมี
กตึกกีดกันเรื่องนี้ ผมขอยกตัวอย่างโรงเรียน
ประถม 3,700 แห่งในอเมริกาใช้โซลาร์เซลล์
สามารถประหยัดค่าไฟฟ้าได้ 78 ล้านเหรียญ
ต่อปี พวกเขาเอาเงินเหล่านี้มาจ้างครูพันกว่าคน
จ้างได้เกือบตลอดชีวิต เพราะโซลาร์เซลล์มีอายุ
การใช้งาน 25 ปี และยังมีข่าวว่าอีกสองปี
ผู้บริหารเฟซบุ๊กจะใช้พลังงานหมุนเวียนทั่วโลก”

เขาเปรียบเทียบให้เห็นว่า ระหว่างเยอรมัน
กับประเทศไทย ประเทศไทยมีแดดเยอะกว่ากัน
แม้ประเทศไทยมีแดดเยอะกว่า แต่มีโซลาร์เซลล์
น้อยกว่า หากนำโซลาร์เซลล์มาใช้ในเมืองไทยสัก
25 เพอร์เซ็นต์ ก็จะมีการจ้างงานมากขึ้น
คงประมาณกว่าสี่แสนคน

“ถ้าเปรียบเทียบไทยกับอินเดีย อินเดีย
มีแดดมากกว่าไทยนิดหน่อย นายกรัฐมนตรีของ
อินเดียตั้งเป้าว่าจะผลิตไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์
60 เพอร์เซ็นต์ของการใช้ไฟฟ้า ซึ่งก่อนหน้านี้จะ
ใช้ถ่านหิน และเมื่อทำสัญญาแล้ว ก็ยอมจ่าย

ค่าปรับให้บริษัทที่ลงทุน เพราะคำนวณแล้วว่า
การใช้โซลาร์เซลล์คุ้มค่ากว่า เนื่องจากราคาถูกกว่า
ถ่านหิน 20 เพอร์เซ็นต์” นอกจากนี้อาจารย์
ประสาธยังได้ยกตัวอย่างข้อมูลทางวิชาการ
ชุดหนึ่ง โดยบอกว่า ต้นทุนการผลิตโซลาร์เซลล์
เพื่อใช้ไฟฟ้าในอินเดียหน่วยละบาทกว่าๆ

“ตอนนี้คนไทยใช้ไฟฟ้าหน่วยละสี่บาทกว่า
และถ้าใช้ปริมาณมากขึ้นก็เพิ่มค่าไฟฟ้า ใน
อริโซนา ค่าไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์บาทกว่าๆ
ซึ่งการใช้โซลาร์เซลล์ถูกกว่าเยอะ”

- 3 -

เมื่อระบบไม่เปิดโอกาสให้มีการใช้โซลาร์เซลล์
อย่างเป็นทางการ และประชาชนก็ไม่เข้าใจว่า
การติดตั้งระบบแบบนี้ยุ่งยากอย่างไร เนื่องจาก
ที่ผ่านมา หากมีพลังงานไฟฟ้าเหลือจากการใช้
โซลาร์เซลล์ก็ไม่สามารถขายให้สายส่งของการ
ไฟฟ้าได้

“ปัจจุบันการใช้ระบบออนกริด (มีแหล่ง
จ่ายไฟ 2 ทาง ทางหนึ่งจากการไฟฟ้า และอีกทาง
จากแผงโซลาร์เซลล์หลังคาบ้าน ระบบไฟที่
ผลิตได้จากแผงโซลาร์เซลล์ จะแปลงไฟโดย
อินเวอร์เตอร์ และสามารถต่อไฟร่วมกับระบบ
ไฟจากการไฟฟ้าได้ ไม่ต้องทำระบบสลับไฟ จะ
ใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าได้เลย ไม่ใช่เบตเตอร์แบบ
ไม่ขาย) ยังเป็นสิ่งที่ผิด สำหรับบ้านเรา เพราะ
เขาไม่ได้ค่าไฟจากเรา จึงมีการเปลี่ยนมิเตอร์
ไม่ให้หมุนกลับ” ผู้บริโภคคนหนึ่ง กล่าว
ส่วนท่านพระครู ยกตัวอย่างการใช้
โซลาร์เซลล์ในโรงเรียน มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น

โรงเรียนศรีแสงธรรม

“คือที่โรงเรียนเคยทำระบบ ไฟฟ้าที่เหลื่อให้คนอื่นยืมไปใช้ได้แล้วค่อยคิดเงิน แต่รัฐให้ถอดออก รัฐออกระเบียบไม่ให้ไฟไหลออกให้ใช้อย่างเดียว แต่ถ้าเป็นพ่อค้านายทุนด้านไฟฟ้าส่งให้ก็รับซื้อ กระทั่งเราพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ กดปุ่มเชื่อมต่อออนไลน์ สั่งเปิดปิดไฟจากที่นี้ได้เลย ถ้าไฟฟ้าเหลื่อเก็บไว้ในแบตเตอรี่ ออสเตรเลียก็ทำแบบนี้ได้ แต่ในเมืองไทยทำไม่ได้”

หากถามเรื่องมาตรฐานโซลาร์เซลล์ ท่านพระครูบอกว่า ตอนนีที่โรงเรียนใช้สมาร์ทไฮบริดก้าวไปสู่การซื้อไฟฟ้าบ้านต่อบ้าน ซื้อผ่านระบบบล็อกเชน แต่กฎหมายยังไม่มี คงจะมีกฎหมายไล่ตามมา

“ตอนนี้ที่โรงเรียนสามารถใช้มือถือเปิดปิดระบบไฟฟ้าจากพลังโซลาร์เซลล์ได้เลย ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคก็มาช่วยทำ ส่วนอีกโครงการที่ทำคือ จะติดตั้งโซลาร์เซลล์ตามโรงพยาบาลทั่วประเทศ แต่ตอนนี้ยังไม่มีเงิน ที่ติดตั้งโซลาร์เซลล์ไป คือที่โรงพยาบาล 50 พรรษามหาวิราลภกรณ และโรงพยาบาลสงฆ์ จ.อุบลราชธานี ลดค่าไฟฟ้าได้เดือนละ 18,000-20,000 บาท และยังมีอีกหลายโรงพยาบาลต้องการติดตั้งโซลาร์เซลล์อีก อาตมาก็บอกว่า ถ้ามีโอกาสจะช่วยติดตั้งให้”

- 4 -

ในขณะทีต่างประเทศอยากให้ติดตั้งโซลาร์เซลล์ตามบ้านเรือน แต่ในเมืองไทย กลับออกกฎหมาย หรือกฎ ป้องกันการผลิตกระแสไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ไหลเข้าสู่ระบบ โดยวางระบบไว้ว่า มิเตอร์ไฟฟ้าต้องไหลไปในทางเดียว ห้ามหมุนย้อนกลับ เพื่อให้ใช้โซลาร์เซลล์ในขอบเขตจำกัด ไม่สามารถแบ่งปันถ่ายเทกัน

“พวกเขาคงไม่อยากจะลดการผลิตกระแสไฟฟ้าจากฟอสซิล ไม่อย่างนั้นจะเป็นการปิดเบือนรายได้ ตอนนี้ระบบผลิตไม่ใช่ปัญหาอย่างระบบออนกริด จ่ายไฟจากโซลาร์เซลล์โดยตรงได้เลย ซึ่งคนก็มีความรู้เรื่องนี้เยอะขึ้น อาตมาก็สอนให้เด็กนักเรียนต่อระบบโซลาร์เซลล์ได้หมด” ท่านพระครูเล่าและบอกว่า แม่ในอุบลราชธานี ไฟฟ้าจะดับเป็นเดือน ก็ไม่มีผลต่อโรงเรียนศรีแสงงาม เพราะใช้โซลาร์เซลล์เป็นไฟฟ้าหลัก โดยใช้แบตเตอรี่เป็นไฟสำรอง

“ถ้าระบบไฟฟ้าที่เราวางไว้ล้ม เรามีการไฟฟ้าเป็นระบบสำรอง ทำไม่ถึงทำได้ เพราะกลางคืน

เราไม่ได้ใช้ไฟฟ้า ก็เลยเปิดไฟทิ้งไว้ เพื่อรักษาระบบแบตเตอรี่ ไม่อย่างนั้นพัง จำได้ว่าอาตมาไปเยือนเพื่อนที่เมลเบิร์น ออสเตรเลีย เขาบอกว่า ใช้โซลาร์เซลล์ ค่าไฟฟ้าเหลือเดือนละ 70 ดอลลาร์ เมื่อก่อนประมาณ 600 กว่าดอลลาร์ จะติดโซลาร์เซลล์เท่าไรก็ได้ เพราะมีการแยกสองมิเตอร์ ถ้าไม่ได้ใช้ก็ส่งไประบบสายส่ง”

- 5 -

หากเชื่อว่า คนเล็กๆ สามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ การผลักดันโซลาร์เซลล์ ก็น่าจะเกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะระบบผลิต ระบบจัดส่งให้ผู้ใช้ ระบบการบริหารจัดการ ระบบจำหน่าย ในเมืองไทยมีผู้รู้ครบทุกด้าน อยู่ที่ว่ารัฐบาลจะไฟเขียวหรือไม่

“แม้จะบอกว่า แบตเตอรี่นำเข้าราคาแพง เราก็ใช้วิธีผลิตไฟฟ้าไหลไปเก็บไว้ที่สายส่งเข้าบ้านคนอื่น ไม่มีต้นทุนใดๆ ไม่ต้องซื้อแบตเตอรี่เก็บไว้ ตอนนี้เราใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้า เงินไหลออกทางเดียว ผู้ผลิตไฟฟ้าก็ร่ำรวย แต่ตอนนี้เทคโนโลยีพร้อมแล้ว ในแคลิฟอร์เนีย มีกฎว่าบ้านทุกหลังที่สร้างใหม่ ต้องติดโซลาร์เซลล์ ในรัสเซีย บ้านทุกๆ สี่หลังจะต้องติดโซลาร์เซลล์”

นอกจากผู้รู้ด้านโซลาร์เซลล์ ยังมีผู้อยากผลักดันให้คนไทยได้ใช้โซลาร์เซลล์ รสนา

โตสิตรระกุล อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

(สปช.) ด้านพลังงาน บอกว่า ตอนนีวิกฤติมนุษยมี สามเรื่อง 1.โลกร้อน 2.ความเหลื่อมล้ำ

(ประเทศไทยเป็นอันดับสามของโลก รองจากรัสเซีย และอินเดีย คือ รวยกระจุก จนกระจาย) และ 3.ปัญหาเรื่องปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์จะมาแย่งงานมนุษย์

“การใช้พลังงานฟอสซิล ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อน เกิดภัยพิภัย คุณค่าความอยู่รอดมนุษยชาติ ถ้าเราหันมาใช้แสงแดดไม่มีการเผาไหม้ เป็นกระบวนการสะอาด และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งทางยุโรปตื่นตัวมาก ส่งเสริมให้คนหันมาใช้พลังงานจากแสงแดดเวลานี้เทคโนโลยีมาถึงแล้ว เราใช้แสงแดดผลิตพลังงานของตัวเอง แต่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงแสงแดด เพราะรัฐบาล และกลุ่มทุนพลังงานฟอสซิลยืนบังแดดไว้ เนื่องจากธุรกิจพลังงานฟอสซิลสร้างความร่ำรวยและผูกขาด”

“ยกตัวอย่าง พรรคกรีนของเยอรมัน
ที่ผลักดันกฎหมายพลังงานหมุนเวียนจนสำเร็จ
จนรัฐบาลเยอรมันนำไปใช้ ตอนที่ดิฉันเป็น
วุฒิสมาชิก ได้เชิญโจเซฟ ฮัน สเป็ล มาพูดคุยที่
รัฐสภา ตอนนั้นเขาคิดแค่ว่าแก้ปัญหาโลกร้อน
ไม่ได้เคยคิดว่า การส่งเสริมให้คนใช้พลังงาน
หมุนเวียนเป็นการสร้างงานให้คนด้วย ปี 2543
เป็นปีแรกๆ เริ่มมีการใช้พลังงานหมุนเวียน
จากในอดีตเคยจ้างงานคนในระบบพลังงาน
ถ่านหินสามหมื่นคน พอปี 2553 มีการจ้างงาน
คนเพิ่มเป็นสามแสนคน”

ส่วนนักสื่อกับประชาชน บุญยืน บอกว่า
นโยบายที่ว่า คนติดตั้งโซลาร์รูฟ รัฐไม่รับซื้อ
และไม่ต้องขออนุญาต กว่าจะขอได้ต้องมี
ขั้นตอนที่แจ้ง 9 ขั้นตอนและขออนุญาตหลาย
หน่วยงาน นั้นนโยบายบังแดดชัดๆ

“เราเคยไปดูงานที่เยอรมัน รัฐบาลมีนโยบาย
สนับสนุนประหยัดพลังงาน ในจีนก็สนับสนุน
แต่ในสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนแต่
นักลงทุน มีการประกันการขาดทุน แต่ถ้าเป็น
ประชาชนไม่สนับสนุน ไม่รับซื้อจากประชาชน
แต่รับซื้อจากบริษัทเอกชน ถึงเวลาจะตั้งกองทุน
ปลดดอกเบียหรือยัง

แล้วทำไมคนไทยเป็น
แค่คนซื้อพลังงาน แต่
ผลิตไฟฟ้าไม่ได้”

